

ROMANIA LIBERA

APARE IN TOATE ZILELE

ABONAMENTELE:

In Capitală: 1 an 30 lei, 6 luni 15 lei, 3 luni 8 lei.
In Districte: 1 an 36 lei, 6 luni 18 lei, 3 luni 10 lei.
In Străinătate: 1 an 48 lei, 6 luni 24 lei, 3 luni 12 lei.

Director: D. AUG. LAURIAN.

Pentru Abonamente, Anunțuri și Reclame a se adresa:

In Romania: La administrațiune, Tipografia St. Mihălescu, Strada Covaci. No. 14 și la corespondenții zi-
rului din județe.
In Paris: La Société Havas, place de la Bourse, 3.
In Viena: Prin compania generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.
In Londra: Prin compania generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.
In Berlin, Francfurt, Zurich, New-York: Prin compania generală de publicitate G. L. Daube & C-nie.

ANUNCIURILE:

Linia de 35 milimetre pe pagina IV-a 35 bani.
Reclame pe pagina III-a 1 Leu.
" II-a 2 " .
Epistole nefrancați se refușă.
Articolii nepublicați nu se inapoază.
Pentru rubrica: Inserții și reclame, redacțiunea
nu este responsabilă.

Prim-Redactor: ȘTEF. C. MICHAILESCU

AVIS

Din cauza sărbătorii Crăciunului, ziarele străine
ne apărând, știrile telegrafice după ele lipsesc.
(Red.)

Serviciul telegrafic al „Romaniei Libere“
27 Decembrie — 4 ore seara.

Constantinopol, 27 Decembrie.

Dubhi-pașa, ministrul de finance, este numit
ministru al așezămintelor pioase; este înlocuit
ca ministru de finance prin Tewfic-pașa, acela
care fusese trimis în America pentru cumpăra-
rea și primirea pușcilor Martini.

Se crede că Poarta va trimite o noă circula-
ră puterilor spre a le face propunerii noi în
privința deslegării cesțiunii grecești. Ea va pro-
pone numirea unei comisii europene, care să
se ducă la fața locului, și apoi întrunirea unei
conferințe a puterilor spre a hotărî asupra an-
chetelor făcute de această comisiune.

Noa circulară nu va face nici o aluziune nici
a proiectului de arbitraj european, nici la nota
turcească de la 3 Octombrie trecut.

Roma, 25 Decembrie.

Ziarul „Dritto“ publică depeșa următoare, da-
tată din Atena:

„D. Comunduros a avut o lungă întrevedere
cu d. conte de Mouy, ministrul plenipotențiar al
Franciei. Rezervându-și dreptul d'a răspunde în
mod categoric atunci când puterile vor face
propunerea oficială d'a deslega cesțiunea hotarelor
printr'un arbitraj european; primul ministru
al Greciei a dat să înțeleagă conțelul de Mouy
că Grecia ar fi hotărîtă să nu primească nici
un arbitraj care ar putea să micșoreze con-
cesiunile ce s'au făcut de congresul din Berlin.“

Londra, 25 Decembrie.

Guvernul englez a ordonat trimiterea unui re-
giment de dragoni la Natal (coloniile de la Cap).

Constantinopol, 27 Decembrie.

Dimisia lui Alecu-pașa, guvernatorul Rumeliei
orientale, a ajuns în mâinile sultanului.

(Havas)

A se vedea ultime sciri pe pagina III.

București, 16 Decembrie

Multe s'a făgăduit țării prin Mesagiul
Tronului, la deschiderea de est-timp a
Corpurilor legiuitoare. Cât preț punem
noi pe făgădueli de felul asta, publicul
știe și ne aprobă. În fie-ce zi am auzit multe
d'alde-astea. Câte s'au îndeplinit din cele
solemn promise, nu vom mai socoti. Ne-
gativul este foarte covârșitor, așa că cu
drept cuvânt s'ar putea zice, că și dis-
cursul Tronului ca și adresa parlamen-
tului sunt numai niște formalități deșerte,
menite să îngroșeze catastiful literaturii
politice—și ce literatură!—dar fără nici
nici un folos pentru societate.

Aceste gândiri le-am împărtășit și în
anul asta cititorilor noștri când, cu mu-
zică și cu tunuri, s'a deschis sesiunea
parlamentului. Cele ce s'au întâmplat
d'atunci și până astăzi, în timp d'o luna
de zile, prin sanctuarul națiunii—ca să
întrebuițăm o expresiune a satisfacțiilor—
a venit ca să confirme și mai tare
neîncrederea noastră în formalitățile de
paradă, în vorbele umflate și în capetele
strimte ale celor din guvern și celor
din parlament. Nici o lucrare serioasă n'a
eșit din parlamentul roșu, în acest curs
de vreme, ce costă pe biata țară câte-va
mii de galbini. De ce?

Să căutăm a răspunde la această în-
trebare.

Până mai ieri-alaltăieri se răspundea
c'un fel de gravitate diplomatică, că gu-
vern și camere nu s'au putut ocupa se-
rios de îndestularea multor trebuințe ale
țării, din cauza războiului și apoi din cauza
difficultăților ce împina recunoașterea
independenței statului român. Am redus

atunci la adevărata lor valoare aceste scuze
neroade. Dar despre ce ai trecut să nu
mai vorbim. Cum eși vor scuză însă a-
cum costisitoare lor pierdere de vreme?
Nu cum-va ni se va răspunde, că aten-
tatul la viața primului-ministru a incre-
menit pe guvern și Camere, de i-a făcut
să nu mai cugete la interesele țării?

Cine știe, de nu vom auzi și o ast-
fel de blagomanie!

Până una-alta, răul există. Neactivitatea
parlamentului este oficial probată, prin
procesele verbale tipărite în „Monitorul
statului“. Ce veți mai zice în fața acestei
dovezi care v'acuză?

* *

Multe sunt vițiile oamenilor. Sub gu-
vernul roșiilor puturăm vede o mulțime
de pocituri morale. Dacă am fi avut un
spital pentru asemenea infirmități, mulți
din teribili partidului s'ar fi găsit în a-
cel azil al suferințelor, iar nu prin inalte
demnități ale statului.

Am avut adese-ori ocaziune d'a arăta
în aceste coloane, boalele cari bântuie
compania de la guvernămint. Aceleași
boale incubate adinc în organismul ro-
șiilor, sunt cauzele stagnațiunii și corrup-
țiunii, ce se observă astăzi în statul
român.

Dacă nu puturăm, până acum consem-
na nimic făcut de camere, cauza este, că
majoritatea celor din parlament, cât și
membrii guvernului, sprijiniți de această
majoritate, sunt oameni nevrednici de
pozițiune, în care se află. Mai nici unul
nu este ridicat acolo de iubirea pentru
binele public. Coarda aceasta lipsese din
inima lor, după cum le lipsese mai toate
insușirile omului politic. În guvern sa-
u în camere, fie-care roșu cu prea puține
excepțiuni, caută să-și facă treburile sale
și ale prietenilor sei. Doctrina lor, înrădă-
cinată în capete, nu prin studiu, ci prin-
tr'o creștere destrăbălată și printr'un
traiu și mai destrăbălat, este egoismul
cel mai grosolan. Punga lor să fie plină,
și d'acilea incolo meargă toate cum vor
merge.

Acest vițiu, care eși face leneși și ne-
păsători pentru ori-ce interes al statului,
de unde nu poate trage un câștig mate-
rial, dar foarte activ și cutezător, când
e vorba d'a pune mâna pe ceva, ar fi
speriat—se zice—chiar pe d. Brătianu și
l'ar fi pus pe gânduri.

Neputând examina până la ce punct
va fi mers spaima d-lui Brătianu, nici sci
dacă primul-ministru este serios hotărît
să pună la locul lor pe pașalele partidu-
lui și să-și schimbe sistemul, întemeind'o
pe respectul și incurajarea capacității,
cinstei și muncii, suntem nevoiți a con-
stata, cu mahnire, trândăvia și consu-
marea fără folos a puterilor statului, ca-
re a molipsit mai toate sufletele, ce stă-
pănesc țara.

* *

Parlamentul nu lucrează, pentru că
parlamentul nu este o adevărată repre-
zentațiune a națiunii, unde să se stringă
tot ce țara are mai distins prin inteli-
gință, prin cultură, prin patriotism, prin
experiență, ci a ajuns o hală de precau-
pețire, unde se adună favoriții stăpânirii
spre a-și echilibra nemulțumirile.—Mai fie-
care onorabil reprezentant vine la Ca-
meră spre a subscrie de prezență, ca să
aibă drept la diurnă, și apoi o sbughește
pe la tribunal ori aiurea, unde eși chiamă

câștigul personal, sa-și vine, spre a pune
mâna pe vr'un contract județean, comu-
nal ori național, spre asta de capul mi-
nistrului ca să i se dea o funcțiune com-
patibilă cu mandatul de deputat, ori spre
a căpeta vr'o slujbulea pentru vr'un a-
gent electoral din localitatea sa.

Acestea sunt preocupările de căpeteniă
al onorabilului membru al marelui partid.
D'aci incolo întâmplă-se ori-ce s'o întâm-
pla. El votează pe nesciute tot ce i se
cere, sa-și se duce să mai petreacă câte-
va ciasuri la cafenea.

Cum vreți să meargă lucrul public, în
aceste condițiuni? Unde sunt inaltele ca-
pacități ale partidului, unde stimulul de
muncă? Guvernul nu lucrează mai nimic,
câci miniștrii stau de fleacuri. Proiectele
anunțate în Mesagiu nu sunt încă gata.
Comisiuni extraordinare, compuse din
oamenii partidului, respălățiți cu diurne
extraordinare, le lucrează pe picior. Re-
presentanții națiunii nu lucrează nici eși
pentru țară, câci au altele de făcut, mai
rotunde și mai grase, pentru eși și pentru
ai lor. Cine dar să lucreze?

Disordine și un egoism vulgar sunt
mai pretutindeni în societatea noastră, și
sus, și la mijloc, și jos. Conștiința dato-
riei nu s'a deșteptat mai de loc în sufle-
tele celor ce cărmuiesc statul. Exemplul
lor este lipicios, ca boala rea. Stricăciunea,
descompunerea ia din zi în zi proporțiunii
mai mari. Credința în bine este învinsă
de viclenia frunțașilor. Unde mergem? se
întreabă cu neliniște toți aceia care gân-
desc la viitorul statului.

Unde mergem? ar trebui să se întrebe
d. Brătianu. Nu ne indoim că dacă și-ar
pune această întrebare și ar examina cu
onestitate situațiunea, s'ar speria de ziua
de mâine, și că în acel moment de lică-
rire al conștiinței, s'ar hotărî a da o
nouă direcțiune afacerilor publice, cum
din nenorocire n'a știut să dea până acum.

Dacă politicește, țara se concentrează în
primul-ministru, avem și noi dreptul d'a
zice, că tot reul din țară eși are expri-
marea sa, în purtarea primului-ministru.

CRONICA ZILEI

Ne pare bine că suntem puși în plăcută po-
ziție d'a face un serviciu d-lui dr. Felix:

Primim azi o scrisoare prin care ni se spune
că în calea Văcărești, num. 204, la d. N. Călin,
sunt rimători a căror carne e plină de trichi-
nosă. Mai mult: că d. Călin s'ar fi hotărît să
transforme carnea cu trichinosă în șuncă și car-
ne afumată.

Așteptăm rezultatul inspecției medicale.

D. I. C. Brătianu a sosit a-seară în București
cu trenul de la 8 ore. La gară eși așteptau un
mare număr de persoane din toate treptele so-
cietății.

Primul-ministru e sănătos.

Cutremurul de pământ despre care am vor-
bit în num. de ieri s'a simțit în Iași pe la
5 ore fără 10 minute. Sguduiturile, zice „Steaua
României“, au ținut vre-o douăzeci de secunde și
au fost destul de puternice. Obiectele din casă,
mobile, orologii, lampe se sgâlțai; literile în
caștii saltău. După sguduitura dintăi au urmat
câte-va oscilațiuni mai slabe însoțite de un sgo-
met înădușit.

În Galați cutremurul s'a simțit după orele 5;
în Focșani pe la 5 și jumătate. În Turnu-Seve-
rin, sguduitura a fost atât de violentă, în cât
în unele magazii au căzut mărfurile din rafturi.

Versatul negru, după câte ni se spun, a pă-
truns chiar în capitală. Se citează un caz în
strada Văcărești.

De când se ivise în Brașov acest flagel, noi

am atras atenția corpului nostru medical asupra
lui. Am spus și atunci când trecuse granița,
când era la Predeal. — Știm că lumea noastră
medicală se agita, sunt câte-va zile, în luarea
oare-căror măsuri de prezervare. Fost'au oare
destul de eficace aceste măsuri. Eată de ce tre-
buie să ne indoim când vedem versatul negru
în București.

Circulă o sumă de sgomote în privința crizei
ministeriale.

Dacă le-am crede n'am avea loc să le inserăm.

D. Lascar Catargiu, despre care am anunțat
zilele trecute că a reluat conducerea partidului
conservator, a sosit a seară în București. D-sa
fusese la Iași.

Abia Joi 11 Decembrie, s'a trimes la casieria
generală din Brăila monetă românească de câte
5 lei. Cantitatea însă nefiind îndestulătoare, nu
se schimbă decât sume mici.

Astăzi-seară, Marți, la teatrul Național, se joacă
pentru prima oară *Hatmanul Drăgan*, dramă is-
torică, de dd. Damé și Malla.

Apropierea iernei a provocat o stagnațiune în
portul Brăilii. Operațiunile se fac numai pen-
tru completarea sumelor necesare.

În urma unui vot al consiliului comunal de
Iași, d. primar Pogor, după cum află „Liberalul“,
si-ar fi dat dimisia.

DIN AFARA

Cestiunea greacă.

Despre instituirea tribunalului european de ar-
bitri pentru deslegarea cesțiunii turco-grece se
vorbește pretutindenea, date pozitive însă des-
pre starea negocierilor, ce se urmează în privi-
rea eși între puteri, n'avem de loc.

Din Paris se semnaleză, că dacă o să se
pună la cale consiliul de arbitri, se va stabili
ca hotărârile lui să se poată lua cu simpla ma-
joritate. Acest mod de vedere a cabinetului pa-
risian este într-o parte identic cu cel al princi-
pelui Bismark.

Judecând după părerile emise, într'un număr
al său mai nou, de „Golos“, se pare însă, că
Rusia nu simte nici o înclinare către progra-
mul fixat de cancelarul Germaniei pentru acest
tribunal. Mai luând pe lângă aceasta în vedere,
că prim-ministrul grec, Komonduros, a însărci-
nat pe reprezentanții sei să respingă o propunere
de acest fel, îndată ce se va prezenta, putem
privi fără nici un hasard încă de acum ca în-
lăturat întreg proiectul acesta.

„L'Italie“, organ oficios al cabinetului italian,
incă stabilește această părere, deși dintr'un or-
din de idei cu totul altul. Ea face întâiu pre-
sumțiunea—negreșit foarte puțin probabilă—că
atât guvernul turcesc cât și cel atenian vor a-
dopta principiul consiliului de arbitri, și urmează
apoi astfel:

„... E mai pe sus de ori-ce indoială, că Sul-
tanul nu este domn în casa sa; trebuie să ne in-
trebăm dar, ce învaloare va putea avea angaja-
mentul ce va contracta densul eventualmente,
de a se supune la o sentință arbitrară a mari-
lor puteri.

„Grecia din parte-i încă trebuie să fie seamă
de poporațiunea sa, care hrănește tendințe cari
poate nu vor fi satisfăcute de judecătorii eero-
peni. Pentru motivul acesta e posibil, ca popo-
rul grec să refuze a ratifica angajamentele con-
tractate de regele și guvernul său.

„Dacă dar poporațiunile refușă și de-o parte
și de alta, să admită sentința arbitrilor, ce folo-
sesc toate negocierile și îndatoririle luate de gu-
verne? Și care va fi atitudinea ce vor lua pu-
terile în urmă? Proceda-vor ele la o altă de-
monstrație, spre a face să li se respecte hotărâ-
rile? Și de ce natură va fi și această demon-
strațiune? Situațiunea se va configura într'un
mod cu mult mai periculos de cât la Dulcinio.“

Ziarele străine mai relatează în cesțiunea
greacă și o convorbire, ce ar fi avut ministrul
Greciei Komonduros, cu reprezentantul unui stat
al Europei de mijloc. (Poate cu d-nul Radovitz).
La admonierile acestuia, de a nu se precipita cu
atăta ușurință în pericolul de a face niște uri-

„așe cheltuieli numai de flori de măr, Komonduros ar fi răspuns :

„Europa ne consideră de niște oameni cuprinși de-o temeritate nechibzuită; poate să aibă dreptate. Atât de nechibzuită nu ne va crede însă până a gândi, că noi ne vom face numai așa, de a harababura, cerșitorii, fără a avea o legitimă credință, că sacrificiile noastre vor avea o sigură despăgubire.“

Această declarație, ce se atribuie primului ministru athenian, e explicată de colportorii ei în sensul, că Grecia ar fi dobândit asigurări și chiar angajamente pozitive de la Anglia și Italia și poate și de la Franța și Rusia.

Cestiunea Dunărei.

Știrile mai noi, în privința lucrărilor comisiei internaționale dunărene, sunt după „Pol. Corr.“ următoarele :

Din partea delegațiilor Austro-Ungariei, Germaniei și Italiei s'a propus pentru comisia mixtă hotărârea tuturor cestiunilor prin majoritate de voturi și în caz de egalitate de voturi recunoșterea votului ponderator din partea președintelui ; din partea delegatului Marei Britanii s'a propus hotărârea prin unanimitate, cu rezervarea dreptului de apel pentru ori-care guvern la comisiunea dunăreană europeană împotriva tuturor hotărârilor comisiei mixte ; delegatul rus în sfârșit a propus hotărârea prin unanimitate cu dreptul de apel pentru toți membri comisiei mixte la o secțiune permanentă a comisiei europene.

Delegatul german a făcut în urma acestora următoarea propunere de mediațiune :

„In cestiunea de administrație, majoritate cu vot ponderator pentru președinte în caz de egalitate de voturi ; în cestiuni de principiu, unanimitate cu drept de apel la comisia dunăreană europeană în caz de neînțelegere.“

Cel mai mult delegații s'au rostit pentru acest soi de împărțire a afacerilor.

Încă o dată semnalăm, că toate acestea discuții și hotărâri nu au de cât un caracter preliminar. Hotărârile definitive și obligatorii nu se vor lua de cât în urmă, după ce cestiunea cu toate părțile ei va fi fost ventilată în destul.

ECOURI

ASUPRA PROIECTULUI D-LUI GRĂDIȘTEANU.

Vedând amabilitatea și graba ce a'ți bine voit a pune într-o publicație „Ecurilor propunerii d-lui Grădișteanu“, convingându-mă că și d-voastră sunteți de aceeași opinie, luați curajul a vă completa prin cele ce urmează fidele mele asupra acelei propunerii. Fiindcă s'au găsit oameni prețioși serioși, cu rațiunea și simțul luminat printr-o probată cultură, cari să combată în publicitate, în discuțiuni, și să meargă până a subscrie petițiunea în contra „Propunerii-Grădișteanu“, voi să arăt că acești domni sunt săi interesați în cauză, or oamenii formalisti din fire, bogați prin moșteniri, or de acei mulți declamatori de ocaziune, cari vor să treacă de erudiți când se prezintă chestiuni importante ca cea actuală, arătându-se că sunt susținătorii dreptului și a adevărului, dacă nu vor fi înșfășit streini cu totul de marea și teribilă miserie ce camăta a asvârșit peste cea mai mare parte din societatea noastră.

Oamenii aceștia, mie unul mi se par tot ca Seniorii din Evul de mijloc, precum și periculoasele lor remășișe de azi, cari susțineau cu o selbatică încăpăținare, cu armate de flămânzi și aventurari, drepturile lor de la începutul lumii spre a domni și tiranisa popoarele, precum cei de azi tot cu argumente de felul celor din petiție, pretind că puterea și coroanele sunt apa-

nagiul firesc al unor ființe alese de Cer spre a domni, inferând pe blasoanele lor odioasa maximă : „Dreptul celor mai tari“.

Oare aceste puternice vepere nu susțin, în realitate, un drept ce pretind că au câștigat, că dacă legile nu pot fi retroactive, negreșit nici înlăturarea dreptului de moștenire din veacuri nu poate avea puteri retroactive ! Știința și logica au înfierat aceste teorii greșite, și astăzi lumea cea nouă și într-adevăr progresistă, caută să întemeieze societatea din oameni onști, muncitori, în cari stimulentele cel mai puternic să fie bunul simț, o grijă și o iubire frățească de la un pol la altul. — În țările unde nu se aplică și nu se respectă legile, domnește anarhia și demoralizațiunea, în acelea însă unde legile se aplică numai în litera lor, fără a se căuta efectul spiritului acelor legi, adică intențiunea legiuitorului, majoritatea națiunii este sclava unei secte, îmbogățită or prin camătă, sau prin dajdii și indatorii oneroase, cari au drept efect, sărăcirea maselor, intronarea proletariatului, turburări și anarhie. Esemplu recent ne dă Irlanda, pentru ca să nu ne denigrăm pe noi înșine pilduind prin împlinirile contribuțiilor cu luarea și cunoscând din vatră, prin tradiționalul ghirbachiul al călărășilor ! !

Sunt patru argumente principale cu cari vârtejul celor din petițiune se repede și vrea a nimici propunerea d-lui Grădișteanu : „legile nu pot avea putere retroactivă, posesorii actelor (cămătării) invoacă autoritatea lucrului judecat, se invoacă până și o lovitură puternică în comerț !“ Aceste trei argumentațiuni, în fața pericolului ce amenință societatea, par dacă nu nișce ofțări lungi și extra comice ale cucoanei Chirițe, dar mai drept nișce urlete ale unor fiare selbatice, cărora li se răpescie prada !

Al patrulea argument este principiul că : „convenția între părți trebuie respectată ; ea are putere de lege“. Pentru a se vedea de toată lumea luminată și pătrunsă de efectul folositor ce ar avea propunerea d-lui Grădișteanu, unde am a-junge cu eruditele protestațiuni ale petiționarilor, vom de un exemplu, cât se poate de ușor a se înțelege, fără tertipurii și chichițe advo-cațesci, demonstrând în urmă, prin cifre și propunerii în sensul cererii d-lui Grădișteanu, că nici habar nu au ei despre realitatea faptelor. În numele adevărului facă cerul să fim înțeleși.

„Intr'o țară nu departată de noi, într'o pă-dure mare cu arbori seculari și percursă de drumuri și potece, se incubase acum vre o 100 de ani un bandit vestit, al cărui nume îl igno-ram pentru moment ; acest bandit reușise a fi tovarăș pe rând cu mai multe autorități vecine cari se schimbaseră, în cât pe dată ce că-lătorii cari nu sciau existența sa fiind streini, sau alții cari bravau pericolul, or unii cari se pu-teau înțelege cu banditul, treceau prin pădure, ereu opriți și în cele din urmă, or-ce mijloace s'ar fi întrebuițat, banditul reușia a propune condițiunile mântuirii ; lua regulat 1/3 sau 2/3 din ceea ce aveau, ei mângăia și le da câte un zapis, că el le-a luat cu dobânda spre a întemeia o fabrică în țara lui, când la terme-nul ce se stipula va putea să vie la acea fa-brică spre ași lua înapoi banii. Călătorii umiți de frică și de estravaganța celor ce se petre-ceau, luând de mână po bandit, se despărțeau ca niște cunoscuți mai dinainte, gândind în sine, unii a reclama imediat autorității și a do-vedi jaful chiar prin acte olografe de la jefui-tor, alții așteptând cu bunomie edificarea și instalarea fabricii ! Autoritatea superioară luase toate măsurile spre a prinde pe bandit, nu reu-șise însă mult timp, pentru că după cum am spus mai sus, el cumpăra imediat autoritățile vecine din nou instalate și atunci cand simțea prin spionat că au să vie trupe numeroase spre a-l prinde el și schimba tabăra și resărea cine scie în care colț al țării, unde comitea a-celeași fapte prin aceleași mijloace. Trecură câteva luni de la ultima călcare și banditu-lui nu i se mai știu de urmă ; căți-va ani,

„cam în al 10-lea an de la începutul hoțiilor un strein se prezintă autorității competente din ca-pitala acelei țări cerând a i se da voie să des-chiză o mare fabrică de postavuri și de pielă-rie... Se indeplinesc formalitățile după ce se admite cererea și în al 12-lea an fabrica luca și proprietarul primia medalia de merit, deco-rații și titluri, pentru escelinta producțiilor, espuse în acel an. În anul al 15-lea într'o zi, pe când proprietarul ședea în cel mai retras cabinet al palatului său tot din curtea fabricei. ușierul ei anunță că un strein vrea să-i vor-bească ; se scoală după fotoliu scoate revol-verul din cutie și îl pune pe hârtiele din apro-piere unde ședea, pe birou, zicând ușierului : „Să poftescă“. Streinul intră... salută și sur-prins de bogăția ce înconjură pe stăpânul fa-bricei îl zise cu un transport de bucurie și satis-facțiune....

„Escelintă... Măine se împlinesce actul de 2000 ce mi-ai luat în codrul A. pentru in-ființarea fabricei... care ved că va pus între oa-menii cei mai însemnați ai țării și cei mai bo-gați !... Cred că ve veți milostivi a achita !

„Fabricantul increți fruntea, inceptu a-și bate pieptul, se uită fix la creditor, pe care îl re-cunoscu, surise apoi cu necas și în fine esclă-mă : „Ce dracu ! inscrișul unui bandit nu are nici o valoare ! În codru nu sunt Escelinte, dar în oraș, în lume în societate, da... Vrei să te culc ?...“ replică fabricantul. „Cu tot res-pectul escelintă, dar voi merge la autoritate și mă voi plânge, voi descoperi lucrurile, le voi proba și atunci o să vă coste mai mult.“ „Bine zici“... zise datornicul... așteaptă... luă o chee, deschise o casă încercată și achită pe creditor care ei înapoi actul salutând și mai vesel și mai mulțumit. Peste trei zile... o damă, veduva unui alt jefuit, făcu același lucru ; peste o lună un bețran, tatăl unui alt jefuit, se lichidă în același fel ; însă tot rămășera încă destul da-tornici din timpul Codrului.“

„Istețul bandit fabricant după ce dete mai mult ordine a numai primi pe nimeni la den-sul în palat, și toate comenzile sau transacți-unile să le adreseze și să se execute de marele său comptabil, nimeni nu putu săl mai vază. „Intr'acel timp, el caută să se asigure dacă nu cum va lucrătorii din ateliere, șefii de secții, și alți oameni din fabrică, cari din codru trecu-seră cu șeful lor intr'ansa, dacă aceștia nu au tradat secretul și au anunțat pe cei jefuiți... „Află și se convinsă că bănuiala sa era un ade-văr, în urma căreia descoperii putu să-și es-plice retragerea unora din serviciu cu câte-va săptămâni mai înainte. Se gândi și mai serios, ce măsurii trebuiau luate spre a nu fi descoper-rit. Cu multă repezițiune găsi un bancher mi-lionar, intră în tratări cu densus și vându Fa-brica, eși plăti cu esactitate toate angajamen-tele cu cei din trăsna, și într'o noapte pregă-tinduse, părăsi capitala, se dirigiă către gra-nițe, hotărât fiind a se duce tocmai în Ame-rica. La hotare revisuindu-i-se pașaportul, impie-gătul ceru să-l vază toate actele și hârtiele ce avea cu densus, motivând că are ordine espres-e, la care nevoind a se opune pentru a nu da bănuială, nu trecu mult și la un semn al ins-pectorului 2 jandarmi înconjură pe nobilul bandit-fabricant și îl depuse în arestul vamei, din care după un scurt timp fu trimes și predat autorităților Capitalei cari îl ceruseră. O dată aci, faptul și personagiului dovedindu-se cu toată tăgăduirea culpabilului, afacerea veni mai târziu la tribunale. Aci apărătorii celebri, dar bine plățiți de nobilul industriaș, a cărui origi-ne era tot din strebunii noilor noștri cetățeni, pledară zile și săptămâni întregi, strigând, de-clarând, că probele creditorilor sunt probe le-gendare, ca onestul bandit a fost 10 ani pri-prietar al fabricei, că banii cu cari a înteme-iat-o era specula moștenirilor familiei, că nu pot fi serioase creanțele, emănând de la un bandit în mijlocul codrului, că se poate ca fa-talitatea să-l asemene cu un altul ; procurorul

„luă concludiunea, cerând să i se dea cel puțin restul ce s'ar produce din vinderea fabricii, confiscarea averi sale, achitându-se creanțele și celui de al 2-lea cumpărător, aceasta pe consi-derațiunea că era produsul activității banditu-lui, drept de proprietate. Părțile conveniră... prin urmare : invoiala între părți devenea pu-tere de lege, în cât lucrul păru că sfârșese ast-fel : banditul fu osândit la galere, se vându Fa-brica, banii se restituiră bancherului cumpărător, se confiscă mai 1-iu averea în bani depusa la diferite case de către bandit, din trăsna se plăti celor ce arătase actele de datorie prin jaf, și restul banilor se depuse într-o casă a statului spre a se păstra pe timpul unei pres-crupțiuni, dupe care se vor lua de stat dacă nu se va mai ivi nici un pretendent.

„Nu se mai ivi nimin și mult timp hotărârea se îndeplini cu desăvârșire“...

Auziți justiție !... să se atace dreptul proprie-tății !... să se vândă fabrica, întemeiată dupe toate formalitățile, vândută dupe toate formalitățile, să se trimită la ocnă un om care producea țării mari avantaje și întemeia un mare comerț !... Nelegiuiri ! Eresie de drept ! Dar confiscarea res-tului de bani ? Aceasta după petiționar a fost un arbitraj, o sfruntare vedită și temerarie a acelor mai elementare principii de drept ! Putere retroactivă asupra unei proprietăți bine probată ! Lovitură a comerțului ! jaf ! ! Cu toate as-tea un exemplu de mai mare dreptate nu a e-sistat !... Mai ales ca târziu de tot se iviră și alți pretendenți, cari după o ușoară luptă cu statul, care fiind-că trecuse prescripția se ampa-rase de bani, li se restitu; ei însă murind în tremeiază spitale și o academie cu acei bani, cu cari, dacă se restituiau banditului, acesta putea să scape din Ocnă, pentru ca să reintre iarăș în codru !

Acesta este un exemplu dintr'un trecut de-părtat, dar câte altele pe fie care zi și în fie-care țară nu ne dovedesc că a face dreptate, nu va să zică numai a aplica literalmente le-gile, ci a le înțelege pentru ale aplica în spiritul lor. Osebit de aceasta putem adăogi cu d-nu A-tanasiade, că chiar dacă astă propunere ar fi înjustă, nelegală, păgubitoare, aceasta poate fi înaintea judecătorilor ear nici de cum înaintea legiuitorilor ; că legiuitorul vedând ca legile s'au uzat, că efectele lor sunt pernicioase, că ame-nință existența unei societăți, se pune cu repe-diciune a le modifica, tot astfel precum tatăl sau muma, or unul și altul, vedând că unora din copii le trebuie alt regim, altă cultură, aplică fie cărui pe acela care ei poate da convincți-unea că le poate pregăti un viitor frumos !... Pen-tru a desemna pe aceste ființe cari nu se ating nici o dată de suferințele mulțimei, pentru că nici o dată n'au știut ce este lipsa, miseria, putem aminti aci glumeața zicătoare probată de fie-care din noi : „Sătulul la flămînd nu crede.“

Trecând acum de la vorbe la fapte, conju-răm pe toți aderenții la propunere și pe d. Gră-dișteanu în parte, a mijloci să se ceară prin au-torități relațiuni esacte, certificate do șeful ser-viciurilor, despre datoriile funcționarilor de tot felul, pensionari, artiști, etc și se va vedea un lucru care va îngrozi nu numai pe cei cari au subscrie petițiunea, dar va face să tremure și să roșească chiar pe făptuitori. Se va vedea cu precisiunea cifrelor, că la 4 sau 5 mii de funcționari civili, cifră în minimum, cari absorb bugetul 10 milioane, earăș în minimum, de siguri 8 milioane sunt în mânele cămătarilor ; dintre militari de gradele cele mai inalte, până la sub-locotenenti inclusiv, admițându-se la 2000 de officieri, cifră aproape esactă, care trage din capitalul soldelor earăș vre-o 6 mili-oane, din cari asemenea camatarii absorb cu si-guranță 5 milioane ; pensionari și cei cu recom-pense, fiind la o laltă câte-va mii, — dați jdanilor 13,200,000 lei noi, rămînd pe seama acelora cari mai au și alte resurse, în cât nu au cedat nimic, 800,000 lei. Totalisând cifrele în mini-

FOIȚA «ROMANIEI LIBERE»

— 16 Decembre. —

11

O DRAMA IN FUNDUL MĂRII

DE

R. CORTAMBERT

traducere de

P. M. GEORGESCU

VIII.

ADIO LUMEI CU AERU.

— Domnilor, zise de Sartene, cu o voce liniștită, timpul grăbesce. Nu ne mai rămân de cât douăzeci de minute spre a ne lua adio de la lume. Apoi se trase cu căți-va metri la o parte de tovarășii sei, se adânci în sineși, pe urmă ei îl vezură ingenunchind pe una din băncile navei, plecându-și capul într-o contemplațiune mută, și aruncând în urmă o privire pătrunzătoare spre partea Europei, adresând adecă o rugă sufletească lui Dumnezeu și o ultimă zim-bire aceluia pe cari ei iubia.

Stevens îl imită ; eși arunca țigara peste bord

și, fără se depărta mult de lucrătorii, ingenunchiă și păru adâncindu-se într-o rugăciune către Dumnezeu.

Cât pentru cetățeanul liberei Americi, el eși fumă, conștientos, luleaua, mai citi un pasagi-din Times, și tot de odată lovind cu destulă brutalitate spatele matrozului Jack, ei zise :

— Ei, haide, ceasul se aproie, tată ! ceasul trece ! perdem timpul. Mai pune-mi odată pe mine cazaca !

— La ordinul dumitale, inginerul meu, res-puse tata Jack. Ung garniturile și indată sunt al dumitale.

Supunându-se ordinelor ce i se dedeseră, betră-nul matroz ajută pe Norton de a-și lua antăiul îmbrăcăminte de cauciu, vestiment nestrăbătut de apă și lipit de crop, ceva ca tricourile de teatru.

Indată întrepidul Yankeu apăru apoi pe ju-mătate preparat pentru afundare, și îmbrăcat cu noul său costum din cap până în talpi.

— Haide, Jack, potrivește bine gulerul, zice Norton ; nu stränge tare : n'am poftă să fiu gă-tuit ca un spânzurat.

Matrozul eși petrecu laticul înapregiurul gātu-lui, precauțiune neapărată, căci, fără acest gu-ler apa ar pătrunde negreșit la corp.

— Acum e vorba să completăm aceasta stra-vestire, de a mă încălța adică cu acești pantofi de copiliță, continuă Norton, arătând nișce pan-tofi năprasnici, cu o enormă tablă de plumb la talpa. După ce se încălță, matrozul se gătea

să-l pue ochelarii, a-i stränge în șurupuri con-ductele de aer, a-i pune pe cap masca enormă, când de odată Norton îl opri printr'un gest și strigă :

— Ei ! Ce fel, confracți cetățeni, voi nu ve mișcați ! Numai eu singur m'am dat pe mânele gădelui pentru fatala toaletă. Vă declar că m'ia capușonul până ce nu ve voi vedea în co-stumele noastre.

Sartene dete să înțeleagă prea impetuosului său tovarăș, printr'un semn de mână, că numai de cât avea să îmbrace aparatul de afundare. Mai dădu apoi câte-va porunci, și, adresându-se la casierul vasului, vechi și experimentat om, de o probitate incercată, ei zise incetinel :

— Amice, ține această scrisoare, în ea se co-prind ultimele mele voințe. De și n'am, în a-devăr, temeri sau presimțiri funeste, dar, în cazul când eu nu me voi întoarce victorios din întreprinderea noastră, tu ve depune picul acesta în mânele mamei mele.

— Prea bine, domnul meu, respuse vechiul matroz, eși jur că voiți împlini tot ceea ce m'î ordoni.

— Bine-voiți acum, amicilor, zise atunci Hen-ric de Sartene, cu o distinsă bunătate, bine-voiți a mă prepara cât mai curând pentru călătoria noastră sub-marină.

Marinarii și matrozii incepură a îmbrăca pe escelentul june conform tuturor regulilor.

— Ei, dar ce lucru dracului ! Nu mai vez pe Stevens ! strigă de odată Norton. Fricosul a

șters-o ; cam bănuiam eu că el ascundea vre o tulire dibace. Mergeți de căutați pe Stevens. Acest ștregar, cu manierele sale alese și cu in-alta sa mintoșie, are să ne facă să perdem ora băiei. Mergeți, de căutați pe Stevens ! Eu stau lipit de pământ ca o statuă cu acești afu-risiți de scarpi. Nu pot să alerg cum se cade până ce nu voiți fi în fundul apei ! Teoria lui Arhimede o cere ! Pentru Dumnezeu, mergeți de căutați pe Stevens ! aduceți-mi-l aici, viu sau mort !

Nu trecură bine două minute și Stevens reve-nia de bună voia sa, cu surisul pe buze și ca un om deplin hotărât ; se dete pe mâna îmbră-cătorilor, adică a matrozilor însărcinați de a pre-găti aparatele. Fisionomia lui nu se arăta mani-festând nici cea mai mică neliniște. Fără indo-ială el era stăpân pe sineși ; sufletul său sciu să domolească — cel puțin în aparință — veri ce idee de spaimă.

— Amice, ei zise Norton, vez în adevăr că te-am judecat reu. Te credeam un fricos ; dar vez că ești un brav ! Trebuie să-ți strâng mâna. Stevens dete o strângere de mână camaradu-lui său, dar nu-i respuse nici o vorbă.

Se făcu un moment tăcere.

(Va urma).

mum aci espuse vom avea cifra de 26,200,000 la care ne permitem a adăoga . . . 1,800,000 cel puțin erorile în minus și avem . 28,000,000 poate și 30,000,000, —muncă românească, plătită de statul Român cămătarilor, cari în toată țara pot să fie în număr de 200, dintre cari 150 de sigur jidani.

Ținând acuma seama de timpul și condițiunile stipulate în actele de cesiune și capitalisând dobânzile acestui imosant capital, întrebăm pe consubscriitorii petițiunii, și am dori să ni se răspundă, în virtutea căruia principiu de drept, sau în virtutea cărei fericiri viitoare, statul să se supuipe unor bandiți înmănușați, a le plăti această sumă poate pentru vecie, și să privească cu nepăsare miseria, lipsa, estremitatea și culmea demoralizațiunii și a disperării, a acelor cari lucrează ziua și noaptea, pentru funcționarea machinei statului, cari nu au alt refugiu, decât salariul, cari nu pot să se misce sau să raționeze de cât după ordin, cărora le este oprit a mai face alt comerț sau întreprindere, și dintre cari unii trebuie să meargă așa d'a și viața pe câmpul de onoare, pentru ca lui Chir Ițic, sau lui Herfon Bally să i asigureze pacea, linișcea, propășirea etc. ? ! Precum cu privire la pensionarii, nu trebuie să fim ingrați și fanlaroni esclamând ca acele sēcî ghingăni cu figura de oameni „că sunt trintorii societății,” nu, căci în demersul timpului, noi cei grozavi, în loc de a lăsa o țară cum ne-au lăsat-o ei mare și bogată, cu un element omogen pe pământul ei, adică numai Români, lăsam urmașilor un tur a lui Babel, robita concesiunilor și vëndută cămătarilor ! Nu trebuie să uităm, noi cei cu mintea sănătoasă, că nepregetătorii și extra activi astăzi, vom deveni prin legile de transformățiune și de usare ale materii, legi eterne și inustabile, mâine, sau mai târziu tot trintorii la rëndul nostru ! Că dacă astăzi ne bucurăm de o sănătate escelentă —măine poate să devenim infirmi; că dacă astăzi inteligența, cunoscințele studiilor și o activitate rară, face să punem lumea în mirare, mâine vom privi cu durere în oglindă . . . nișce momăi ghirbove, opiniatre, bigote și abia mișcându-se ! și foarte rar se întâmplă când momentul include la o etate înaintată o ființă vigoasă și extra activă ! Cei cu averi, cari sbirnie tot cam ast-fel, să nu uite că spre a se convinge nu au de cât să arunce privirea pe strade și vor întelni cerșetori cari au avut moșii și palate, dar astăzi nu au de cât o sdranță și nici un adăpost ; aceștia sunt nu acei cari prin petreceri și deboserii le-au risipit, dar cari s'au ruinat prin încredere, prin întreprinderi mari, sau prin dorința de a face să se realizeze ideile cele mari ale cător fruct îl gustăm cei în abundență. Cred că în fața acestor sfîșietoare tablouri, vor înțelege și d-lor ce va să zică miseria.

Termin d-le redactor prin a chema la luptă supremă și legală pe opresați în contra opresătorilor, pe cei sărăciți și abătuți de miserie, în fine mai pe toți funcționarii și pensionarii, a se intruni ca un singur om, spre a învinge prin concursul tuturor oamenilor de bine și prin puternicul și cunoscutul talent de espresione, prin verva și cunoscințele probate ale inițiatorului propunerii, prin înaltul simțiment al legislativei, care sa manifestat încă de 2 ori mai înainte : cu desființarea clauzei și desrobirea pământurilor. Succesul va fi strălucit și Idra cămătariatului se va rostogoli în pulberea murdară, din care s'a născut !...

Dacă buna voință a d-voastră m'î va permite, imediat după publicarea acestor vederi vă voi trimite încă un articol, în care vă voi întocmi un tablou de fapte istorice, petrecute în acești 15 ani din urmă cu lefași și pensionari băgați în țesătura pernicioasă a cămătarilor, și vă voi vorbi și de câte-va clause ce inventaseră aceste reptili, acolo unde nu puteau să aibă peste tot jaful, măcar un ceasornic, un inel, o parură etc. care să valoreze cel puțin indoi de cât suma imprumutată, încheind vederile noastre cu aceste cuvinte la adresa legiuitorilor din Senat și Cameră : „Băgați bine de seamă, puneți urechia „conșcinții voastre aproape de inimă și faceți „după cum veți auzi că vă șoptesc acele ecuri „misterioase. Aprindeți bine focul rațiunii și al „inteligenței voastre și de sigur că rezultatul va „fi o operă care vă va clădi monumentul de veci“.

X.

A CINCEA CONFERINȚĂ A D-UI MAIORESCU

LOGICA

MERCURI ORA 8—9 DECEMBRE 10.

Dacă ne-am abătut din sigura cale a Logiceii pentru a străbate puțin părțile metafisice, țelul a fost mai mult a așeza cum trebuie o problemă, până azi nedeslegată nici de pozitivistii nici de idealisti, de cât dorul de a o deslega sau ambițiunea de a sprijini o partidă sau alta. Problema discutată în lecția trecută nu a fost înțeleasă de unii pozitivistii, și mai cu seamă de cei cari au crezut că o pot rezolva *à merveille*; ea rămâne o controversă.

Datoria unui om onest, când face știință, este să se afirme nimic dacă nu e convins; se nu se lase a fi înbrăncit de patima svonului pe făgășul afirmății neintemeiate.

Reintrând earăși în domeniul neindoios al Logiceii, și apucând di noua firul cercetărilor făcute asupra noțiunilor, trebuie să osebim cercetându-le mai de scurt: *conținutul și sfera lor.*

Conținutul unei națiuni este *totalitatea* noțiunilor secundare, parțiale, din care se compune înțelesul desevărsit al ei. Aceste noțiuni parțiale, oare-cum subalterne în raport cu noțiunea al căruia înțeles îl hotărăsc, se numesc *note*. Buni-oară : *Paralelogramul* este un patruleter cu laturile opuse paralele. În acest exemplu se vede ușor cum din notele : patruleter și laturi opuse paralele, reese înțelesul noțiunii Paralelogram; prin urmare împreunarea acelor note alcătuiește conținutul ei.

S'a întrebuințat cuvântul *conținut* ear nu *cuprins*, nu doară că conținut e mai înțeles de obște de cât cuprins, dar tocmai că *cuprins* este foarte înțeles și cu însemnare hotărâtă, s'a născut temerea că nu cum-va când vom zice *cuprinsul* noțiunii se se înțealgă locul gol, spațiul cuprins în acea noțiune, întinderea, cuprinsul material al obiectului reprezentat de noțiune. Ast-fel când s'ar fi zis „*cuprinsul* cercului“ ar fi fost pericolul de a se înțelege spațiul gol cuprins în hotarele cercului, în circumferința sa, ear nu totalitatea notelor cari hotărăsc înțelesul noțiunii de cerc.

S'a zis *totalitatea* ear nu *suma* notelor, de oare-ce aceste note, aceste noțiuni parțiale, în intrunirea lor pentru desăvârșirea înțelesului unei noțiuni nu sunt agregate, nu sunt alipite ca a+b+c+d, ci să strătae, să strebat în înțelesul și în ținta lor, se încălesc și se amestecă, ear nu se justapun intrun chip mecanic.

Acum dacă am voi se știm, ce este *știința* ? Care sunt notele cari formează conținutul acestei noțiuni, prin urmare cari determină înțelesul ei ? Dacă am aduna, tîrî-grăpis, o cunoștință dintr'o materie, alta din ceal'altă, dacă am espune aceste cunoștințe fără raport, fără strânsa încatenare, facem noi știință ?

Neapărat că nu. *Știința* este cunostința sistematică a unui obiect. Aceste note determină înțelesul noțiunii de știință ; aceste note compun conținutul ei.

Dar care e conținutul noțiunii de „sistem“ ? Sistema este împreunarea de cunoștințe, așezate în ordine, ast-fel în cât se ne înfățișeze obiectul în totalitatea lui.

Sfera unei noțiuni este suma noțiunilor cari cuprind noțiunea dată ca o notă în conținutul lor. Buni-oară : Chimia, Fisica, Fiziologia, Psihologia, Mecanica, etc alcătuiesc sfera noțiunii *știință*, de oare ce această noțiune este coprinsă ca o notă în conținutul noțiunilor : Chimia, Fisică, Fiziologie, etc, toate fiind științe.

De asemenea, noțiunile : patrat, dreptunghi, romb, romboid, alcătuiesc sfera noțiunii *paralelogram*, de oare ce, această noțiune este coprinsă ca o notă în conținutul noțiunilor, patrat, dreptunghi, romb, romboid, toate fiind niște paralelograme.

Ușor se poate vedea, că cu cât o noțiune are un conținut mai bogat cu atât are o sferă mai restransă, și vice-versa; ast-fel încât am putea zice că conținutul și sfera noțiunilor : sta în raport invers proporțional.

În adevăr, nu avem de cât să comparăm două noțiuni pentru a lămuri acest principiu.

Să luăm noțiunea patrat și paralelogram.

Conținutul noțiunii *patrat* se compune din următoarele note : „patruleter“ cu „laturile opuse paralele“ cu „toate laturile d'o potrivă“ și cu „unghiurile drepte“;

Conținutul noțiunii *paralelogram* se compune din următoarele note : „patruleter“ cu „laturile opuse paralele“;

Ast-fel, se vede de cât colo, că conținutul noțiunii *patrat* este mai mare de cât al noțiunii *paralelogram*. Care însă e sfera acestor noțiuni ? Cu alte cuvinte se cercetăm în conținutul căror noțiuni sunt coprinse ca note, noțiunile patrat și paralelogram ? Pe când sfera noțiunii „patrat“ este foarte restransă, de oare ce nu găsim aproape de loc figuri geometrice care se coprindă noțiunea patrat în conținutul ei,—sfera paralelogramului din contra e mult mai mare, alcătuită fiind din noțiunile : patrat, dreptunghi, romb, romboid, toate aceste noțiuni cuprinzând în conținutul lor noțiunea de paralelogram, toate fiind niște paralelograme.

Noțiunea dar care a avut conținutul mai mare sfera i-a fost mai mică, ear noțiunea care a avut conținutul mai mic, sfera i-a fost mai mare.

Acest raport invers proporțional se poate aprea chiar la aceeași noțiune. În adevăr, dacă noțiunii paralelogram i-am șterge nota „laturile opuse paralele“, cu alte cuvinte dacă i-am mai restrânge conținutul, sfera i se lărgeste, de oare ce acum de la paralelogram ne-am înaltat la noțiunea „patruleter“, a cărei sferă e mai mare de cât a paralelogramului, coprinzând în sfera sa, mai mult de cât paralelogramul, trapezul și trapezoidul.

Și când ne înaltăm de la noțiuni cu un conținut mare, la noțiuni cu un conținut din ce în ce mai mic și cu sfere din ce în ce mai mari, ne ridicăm în regiunile abstracțiunii, avem a face cu noțiuni din ce în ce mai umflate dar fîrave la înțeles, cu un conținut sec, costeliv.

Acela care se ridică în seria noțiunilor spre abstracțiuni, este de a lui datorita să facă pe auditor se simță lămurit tranșiția în toate stadiile ei.

În fine, ca aplicație, d. Maiorescu, în vederea că or cât de ușoară s'ar părea deosebirea între conținutul și sfera noțiunilor, totuși confuzia se face cu prisosire în cărți, ba chiar în cărți de filosofă.

D-sa pentru a pune și mai bine punctul pe i, deschise psihologia d-lui * și arată arababura ce a comis autorul vorbind despre importanța

filosofiei, importanța care, așa cum era espusă se patrivea cu importanța or cărei științe în genere, ba chiar cu importanța oxigenului. Căusa acestei *vavilonii* e că spiritualistul autor, trebuind a scrie despre *conținutul* filosofiei, n'a atins nici una din notele specifice, cuvenite acestui conținut. Aci inchee d. Maiorescu a cincea conferință într'un entusiasm desevărsit, ce numai d-sa știe a împrăștia prin rîndurile auditorului.

ARENA ZIARELOR

* „Românul“ la 15 ale lui *Undrea* este foarte serios. Nu voește lupta între partide vechi și cunoscute; țara e sătulă de asemenea lupte, azi mai cu seamă când toți fii aleși ai României, când toate partidele ar trebui într'un trup și suflet să lupte contra celor cari minează temelia statului nostru.

* Numai o bună îngrijire de cestiunile economice, zice „Binele Public“, este în stare să garanteze avântul și prosperitatea națională. Cestiunile economice ar trebui să preocupe guvernul de azi, ear nu să se gândească de dimineața până seara la șoșeli și momeli pentru a se ține la minister. Balanța comerțului ne arată cât de inveninată este starea noastră economică. Rusia și Austria ne copleșesc cu greutatea importului lor. Suntem aserviți străinilor pe terimul economic. Dar,

Cabinetul și partita de la putere nu sunt în stare nici să respecte cu lealitate constituțiunea și legile interioare, nici să ne garanteze în contra acțiunii absorbitoare a străinilor. Din contra faptele lor nu mai lasă umbră de indoială că interese străine vor să ocrotească, pentru ca prin străine să se mănțină acolo, de unde pot mai cu înlesnire să se inavățescă din sudoarea națiunii.

* Dacă redactorii de la „Presa“ s'au încumetat a combate articolul d-lui Peucescu, zice „Timpul“ căusa a fost că unul mai barosan dintr'ensși și-a inchipuit că

omul, nu scrie nici o dată la gazeta de florile mărului : omul scrie ori pentru o leafă de comisar pentru despăgubirile rusești, ori cel mai puțin pentru popularitate, ca să dovedească de exemplu, că el este cel mai bun profesor de la facultatea de drept și că mare nedreptate i s'a făcut că nu l'au ales pe densus *decan* !

* „Presa“ ne spune că după proiectul de lege al d-lui Conta,

consiliul superior al instrucțiunii se compune din reprezentanții tutulor gradelor învățământului și anume din doi membri, aleși de către profesorii celor două Universități, din trei membri aleși de către profesorii scoalelor secundare din Craiova, București și Iași, și din trei membri aleși de către profesorii scoalelor primare din numitele trei orașe. Reprezentanții ministrului vor fi prin urmare cei trei inspectori generali, cari se înființează prin noua lege.

CORPURILE LEGIUITOARE

SESIUNE ORDINARA.

Sedința din 15 Decembre, 1880.

Senatul. — Se citește pentru a treia oară propunerea d-lui Grădișteanu relativă la modificarea art. 409 din proc. civ.

Comisia însărcinată cu cercetarea acestei propunerii e compusă din dd. P. Grădișteanu, C. Bozianu, T. Rosetti, C. Brăescu și Simon Michălescu.

Discuțiunea asupra acestei propunerii incepe de și d. ministru ceruse amânarea. Pentru amânare au fost 11, contra ei 22.

Camera. — Se votează convenția consulară cu Elveția.

Se respinge proiectul de lege — după cum știm amendat de Senat — privitor la apărarea comunității T. Măgurele de plata sumii ce datorează fondului de 1/2 %, sumă destinată la acoperirea cheltuielilor de construcțiune a cheiului.

Dar proiectul de lege prin care comuna Călărași e dispensată de plata sumei de 23,496 lei, ca taxă de 1/2 %, pentru construirea cheiului, se adoptă aproape în unanimitate.

Secretele Poliției!

Coloarea de Galben.

În strada Bisericii Amzîi, num. 3, la scara d-lui colonel Folcoianu, director general al drumurilor de fer, s'a găsit azi-noapte un copil lăpedat. Mica ființă, părăsită de genitorii ei, a fost condusă la despărțirea a II din col. de Galben.

Serviciul telegrafic al «României Libere»

28 Decembre — 9 ore dim.

Paris, 27 Decembre.

Cu tot discursul elocinte al d-lui Brisson, Camera deputaților, conform avisului ministerial, a adoptat bugetul veniturilor cu modificările introduse de Senat.

(Havas).

Societatea „Concordia Română“

În vederea apropierii Sf. Serbătorii și spre a se putea visita esposițiunea și de lucrătorii industriali, comitetul a redus prețul intrării la 50 bani, pentru toate zilele fără excepțiune, cu începere de la 18 ale corentei și până la închiderea, care va avea loc la 8 Ianuare viitor.

Comitetul

JSAC M. LEVY

PRIMA CASSA DE SCHIMB la „BURSA“

Bucuresci. — 68, Strada Lipsocani, 68. — Bucuresci.

Cumpără și vinde după cursul zilei ori-ce Efecte Publice, precum Obligațiunii de Stat Rom. 6%, Oblig. de drum de fer Rom. 6%, Obligațiunii Domeniale, Scrisuri fonciare Rurale, Urbane, Pensiuni, Oblig. Comunale, Lose Comunale, Renta Română 5% etc. etc.

Se ocupă asemenea cu schimbul de Monezi, însărcinându-se și cu versări la toate casele publice; efectuează culant ordinele din provincie. Adresa pentru telegrame **Isac Levy**.

SALA BOSEL — J. D. IONESCU

ÎN TOATE SERELE

REPRESENTATILE QUATORULUI ISRAELIT

În urma stăruinței d-lui Ionescu, Teatrul Mecanic va mai da câte-va reprezentațiuni.
Continuarea Debutului familiei Martens.

LA MAREA BURSA NATIONALA

41 bis, STRADA LIPSCANI, 41 bis

I. M. FERMO & FRAȚII BENZAL

CURSUL BUCURESCI.

Peștăua de 16 Decembre, 1880, ora 10

OBLIGAȚIUNI	Comp.	Vend.
6 % Oblig. de Stat Convertite	86	87
6 % „ Căilor ferate Române	94 1/2	95 1/2
8 % Domeniale	106 1/2	107
Dob. 10 fr. Oblig. C. pens. 300 l.	192	195
7 % Scrisori fonciare rurale	101 1/2	102 1/2
7 % „ „ urbane	96 1/2	97
8 % Impr. Municipal	102 1/2	103 1/2
„ cu pr. Buc. (bil. 20 l.)	27	28
5 % Renta română	76	77
Acțiuni Dacia		500
„ Romania	72	75
„ Banca Națională a României	575	580
Domeniale esite la sorti și cup. exig.		1/2 arg.
Oblig. de Stat		1/2 aur.
Renta		1/2
Căilor ferate		1/2
Scrisuri		1/2 aur.
Argint Național contra aur	1 1/2	1 0/0
Bilete de Bancă	1 1/2	1 0/0
Rubla hârtie	2 55	2 60
Florin	2 14	2 15
Lose otomane	35	42

CURSUL DIN VIENA

27 Decembre

Napoleonul	937	938
Ducatul	559	559
Lose Otomane	17 70	17 80
Rubla hârtie	120 1/2	120 1/4

CURSUL DIN BERLIN

27 Decembre

Oblig. căile ferate române		99 80
Acțiunile „ „	55	54 65
Priorități „ „		
Oppenheim	109 10	108 90
Ruble hârtie	208 60	207 15
Oblig. noi	92 90	92 10
Lose otomane		

CURSUL DIN PARIS

27 Decembre

Renta Română	76 1/2	76 1/2
Lose otomane	39 1/2	39 1/4

SCHIMBUL

27 Decembre

Paris (3 luni)	90 50
„ la vedere	100 40
Londra (3 luni)	25 20
„ la vedere	25 40
Berlin (3 luni)	123 1/2
„ la vedere	124 1/2
Viena la vedere	214

Adrese pentru telegrame **FERMO BENZAL**.

Garanție pe 3 ani

CEL MAI MARE DEPOU DE MASINE DE CUSUT

DE ORI-CE SISTEM

pentru familii și meseriași — plătibile și în cășturi mici

BRÜDER KEPICH

Mașinile de cusut planabile în cășturi săptămânale

Mașinile de cusut planabile în cășturi săptămânale

București, Strada Salarilor "Hotel Victoria"
Galatz, Strada Doamnei, lângă "Hotel Metropole".
Craiova, Strada Lipsanilor, 52.
Brăila, Strada Mare 55

Invățătura gratis și la domiciliu

Carte de invățătură în limba română și în toate limbile europene.
Preciuri curente ilustrate gratis după cerere.
Mare deposit de re-
quiste pentru mașine de cusut precum: Ace, Ață, Unt-de-lemn, Ibrășin, etc. etc.

Reparaturele se efectuează efin și prompt

Invățătura Gratis

De inchiriat

Odale mobiliate în strada Germană No. 29. — A se adresa chiar în aceea casă.

TYPOGRAPHIA

STEFAN MIHALESCU

BUCURESCI

14, STRADA COVACI, 14

Acest stabiliment tipografic deja cunoscut Onor. Public, permutându-se din Str. Lipsanilor în Str. Covaci No. 14, și asortându-se din nou cu o mare cantitate de caractere variate și în diferite tăeturi, după sistemul cel din urmă, și cu

5 MASINI CILINDRICE

ast-fel că se află în poziție a efectua ori-ce lucrări atingătoare de această artă cu cea mai mare acurateță și în diferite limbi, precum:

CARTI

de literatura, de științe și didactice, în toate limbile usuale.

JURNALE

Cotidiane și hebdomadare în diferite limbi și diferite formate.

AFIȘE ȘI ANUNCIURI

culori său simple.

REGISTRE

pentru toate speciile de servicii și ori-ce imprimare necesară diferitelor autorități.

BILETE ȘI CONDICI

pentru păduri, câmp, mori, accise, percepții, etc. etc.

CARTI DE VISITA

BILETE DE BOTEZE, NUNTI, INVITATII SI DECESE

BONURI

COMPTURI, FACTURI, CIRCULARI, ADRESE, PRECIURI-CURENTE etc. etc.

MICHAIL LASAR

Librar din Pitești

Se însărcinează cu vinderea de ziare cărți și ori-ce alte publicații. Autorii și editorii sunt rugați a fi trâmite ori-ce tipărituri, fiind siguri de cea mai corectă desfacere

NUMEROASE ATESTATE DE LA PRIMELE AUTORITĂȚI MEDICALE

MEDALII DE LA DIFERITE ESPOZIȚIUNI

APA ANATHERINA

PROBATA DE BUNA IN DECURS DE 30 ANI

a D-ului I. G. POPP

Dentist al Curții Impărătesci din Vienna.

(Locuința în cetatea Boquergasse No. 2)

Acastă apă este preferată ca apa de dinți înaintea ori-cărui alt medicament, fiind un preservativ real în contra ori-cărui fel de boală de dinți și gură, contra reului miros și slăbirii dinților. Mirosul ei e plăcut, dă putere gingiilor și este un curățitor escelent al dinților, în care specie apa această este fără seamă bună. Tot o-dată ea se poate întrebuința și pentru gargară la hôlele de gât

PASTA ANATHERINA DE DINȚI

a D-ului POPP

aplicabilă pentru curățirea, întărirea și păstrarea dinților; îndepărtă reul miros din gură și peatra de pe dinți.

PASTA AROMATICA DE DINȚI

a D-ului POPP

e recunoscută de un șir de ani, ca un mijloc escelent pentru îngrijirea și conservarea cavității gurei precum și a dinților.

PRAFUL VEGETAL DE DINȚI

a D-ului POPP

curăță dinții, îndepărtă piatra și depozitele de pe ei, și le asigură culoarea cea albă și lustruită.

PLUMBUL DE DINȚI

a D-ului POPP

se întrebuințează pentru umplerea dinților goi (escavații).

Sapunul de plante aromatice și medical

probat ca unul ce curăță și îmbunătățește culoarea feței, îndepăr-tând toate petele.

Pentru Observare! Ca să se apare toate aceste preparate de falsificări, onor. public anunță că la gâtul sticlei de apă anaterină se află o marcă (Firma, preparatele: Higea și anaterină), precum și că fie-care sticlă e învețită cu o hârtie, în care cu tipar de apă se află imprimat vurturul imperiului austriac și firma.

Depouir de preparate ale mele se află: pentru vânzare en gros la Appel et C-nie a București.

EN DETAIL la Ovessa, Martinovic și fiu, Carol Gersabec, G. Rietz, Ghita Penu, I. Cosman, F. Pildner, Vasile Racovița, Carl Schuster, Joss, Thoïs, Rud. Smettan, F. Zürner, F. Witing, I. A. Ciura, I. N. Ardeleanu, parfumeur.

In Ploesci la Hagi Jecu și Boiciu, N. Petrescu, G. Sigismund, farmacist. In Craiova la F. Pohl, In Pitești, la Eftimie Ionescu. In Buzeu la Weber, farmacist. In Giurgiu, M. Binder.

Magasinul de Blănării sub firma:

LA URSUL ALB

S'A MUTAT

Strada Lipsanilor, langa Joanid bacanul

Unde a sosit un mare asortiment cu tot felul de

BLANURI

HAINE IMBLANITE PENTRU DAME

Manșoane, Boale, Căciuli, Cojoace, etc. etc.

Precum și tot felul de piei nelucrate, cu prețurile foarte moderate.

BRUDER SPITZER.

De vânzare bilete de inchiriat

PENTRU LIPIT LA CASE

A se adresa la Tipografia Stefan Mihălescu, strada Covaci 14

(Casa Pencovic)

MERSUL TRENURILOR

PE LINIILE

BUCURESCI-BARBOȘI-ROMAN, BUCURESCI-VERCIOROVA, BARBOȘI-GALAȚI ȘI TECUCIU-BARLAD

București-Barboși-Roman					Roman-Barboși-București					București-Vârciorova					Vârciorova-București								
Kilom. de la Bucur.	STĂȚIUNI	Aretarea Trenurilor				Kilom. de la Roman	STĂȚIUNI	Aretarea Trenurilor				Kilom. de la Bucur.	STĂȚIUNI	Aretarea Trenurilor				Kilom. de la Vârcior	STĂȚIUNI	Aretarea Trenurilor			
		Tr. ac.	Tren de pers.	T. mixt				Tr. ac.	Tren de pers.	T. mixt				Tr. Ac.	Tr. de pers.	Tr. M.				Tr. ac.	Tr. de pers.	Tr. M.	
		1	5	21	41			2	6	8	12			3	9	17	19			4	10	18	20
		Ore M.	Ore M.	Ore M.	Ore M.			Ore M.	Ore M.	Ore M.	Ore M.			Ore M.	Ore M.	Ore M.	Ore M.						
	BUCUREȘTI Rest. p.	p. m.	a. m.	a. m.		ROMAN Rest. Plec.	p. m.	p. m.		BUCUREȘTI Rest. p.	a. m.	a. m.	p. m.		VĂRCIOROVA plec.	a. m.		a. m.					
10	Chitila Restaur.	9 30	8 15	6 30	23	Galbeni	8 10	12 10	10	Chitila Restaurant	9 15	7 40	5 10	18	T-Severin R. Sos.	11 00		6 00					
18	Buțca	9 52	8 35	6 45	44	Băcău Rest. Sos.	9 06	1 17	24	Ciocănesci	6 29	8 17	5 56	37	Palota Plec.	11 21	a. m.	6 45					
31	Perișu	10 03	8 49	7 00	55	Valca Seacă Plec.	9 11	1 27	37	Ghergani	8 37	6 21	49	Prunișor	12 02		a. m.						
40	Crivina		9 12	7 22	73	Răcăciune		1 45	49	Titu Restaur.	10 21	8 59	6 57	47	Timnea			8 14					
60	Ploesci Res. Sos.	10 34	9 29	7 39	89	Săscut	10 09	2 25	70	Găești		9 29	7 36	57	Strehaia			8 28					
71	Valca Călugărească.	11 09	10 25	a. m.	103	Ajud Restaur.	10 30	3 22	87	Leordeni		9 52	8 07	72	Filiași			8					
77	Albești	11 24	10 44		114	Pufești		3 41	101	Golești		10 13	8 31	83	Butoești			9 07					
94	Mizil Restaur.	11 33	10 55		128	Mărășești	11 09	4 15	108	Pitești Rest. Sos.	11 36	10 25	8 45	96	Filiași	1 12		9 07					
113	Ulmeni	11 57	11 27		147	Tecuci Rest. Sos.	11 33	4 45	130	Costești Plec.	11 56	10 40	p. m.	102	Răcari			9 07					
118	Monteoru	12 08			165	Ivești Plec.	11 41	5 10	146	Stolnici		11 11		113	Cotofeni			9 05					
129	Buzău Rest. Sos.	12 42	12 25		179	Ilanu Conachi	12 05	5 43	156	Corbu	12 46	11 35		121	Ișalnița			10 07					
149	Cilibeia Restaur.	12 48	12 45		189	Ipreval		6 07	168	Potcova		12 11		147	Craiova Rest. Sos.	1 53		10 20					
169	Făurei		1 16		206	Serbești		6 25	189	Slatina Rest. Sos.	1 44	12 40		140	Cârcea Plec.	1 58		18 40					
190	Janca Restaur.	2 07	2 24	Trenu	218	Barboși Rest. Sos.	1 14	p. m.	206	Peatra	2 46	1 26		147	Pelești			10 53					
207	Mufțiu	2 33	2 52	pers.	239	Brăila Rest. Plec.	1 29	2 45	219	Balș	2 38	1 48		163	Balș	2 39		11 04					
229	Brăila Rest. Plec.	3 00	3 25	7 a. m.	261	Mufțiu	2 04	3 33	235	Pelești		2 19		176	Peatra	3 00		11 54					
249	Barboși Rest. Sos.	3 06	3 40	8 00	278	Janca Restaur.	2 34	4 07	242	Cârcea		2 30		193	Slatina Rest. Sos.	3 25		12 01					
262	Serbești	3 35	4 15	a. m.	281	Făurei	3 00	4 38	251	Craiova Rest. Sos.	3 16	2 40		214	Potcova	3 30		12 41					
279	Ipreval	3 50	p. m.	9 10 a. m.	298	Mizil		5 10	261	Ișalnița	3 21	3 30		226	Corbu			1 18					
288	Hanu Conachi				319	Cilibeia Restaur.		5 42	269	Cotofeni		3 47		236	Stolnici	4 29		1 42					
302	Ivești	5 04	10 46		339	Buzău Rest. Sos.	4 15	6 11	279	Răcari		4 01		252	Costești			2 29					
320	Tecuci Rest. Plec.	5 28	11 15		350	Monteoru	4 21	6 26	286	Filiași	4 03	4 36		274	Pitești Rest. Sos.	5 18		3 03 a. m.					
339	Mărășești	5 36	11 40		374	Ulmeni		6 44	297	Butoești		4 57		281	Golești	5 38		3 23 8 15					
354	Pufești	6 07	12 20		390	Albești	5 08	7 29	310	Strehaia		5 20		295	Leordeni			3 37 8 31					
365	Ajud Restaurant		12 46		396	Valca Călugărească.	5 30	7 56	325	Timnea		5 43		312	Găești			4 02 8 57					
379	Săscut	6 48	1 10		408	Ploesci Rest. Sos.	5 39	8 08	335	Prunișor		5 59		333	Titu Restaur.	6 56		4 30 9 33					
395	Răcăciune	7 09	4 34		427	Valca Seacă Plec.	5 54	8 25	345	Palota	5 44	6 20		345	Gherghani	5 12		10 22					
412	Valca Seacă		2 13		442	Crivina	6 04	8 45	364	T-Severin R. Sos.	5 49	7 00		358	Ciocănesci	5 32		10 46					
423	Băcău Rest. Sos.	8 10	3 00		450	Perișu	6 29	9 19	372	Chitila Restaurant	5 54	p. m.		372	Chitila Restaurant	7 47		5 53 11 07					
444	Galbeni	8 15	3 12		457	Buțca		9 37	382	VĂRCIOROVA Sos.	6 15	p. m.		382	BUCUREȘTI R. Sos.	8 00		6 15 11 31					
467	ROMAN Res. Sos.	9 15	4 25		467	BUCUREȘTI Rest. S.	7 18	10 20			6 45	p. m.					6 30 11 45						
		a. m.	p. m.				a. m.	p. m.				p. m.						a. m.					

Barboși-Galați					Galați-Barboși					Tecuci-Barlăd					Bărlăd-Tecuci										
Kilom. de la Barboși	STĂȚIUNI	Arătarea Trenurilor				Kilom. de la Galați	STĂȚIUNI	Arătarea Trenurilor				Kilom. de la Tecuci	STĂȚIUNI	Arătarea Trenurilor				Kilom. de la Bărlăd	STĂȚIUNI	Arătarea Trenurilor					
		Tren accelerat	Tren de pers.					Tren accelerat	Tren de pers.					Trenuri mixt							Trenuri mixt				
		604	603	605	607			602	604	606	608			13	15	44	46			44	46				
		Ore M.	Ore M.	Ore M.	Ore M.		Ore M.	Ore M.	Ore M.	Ore M.			Ore M.	Ore M.											
	BARBOȘI Rest. P.	a. m.	a. m.	p. m.		GALAȚI Rest. P.	a. m.	a. m.	a. m.		TECUCIU Restaur. Plec.	a. m.	p. m.		BĂRLĂD Restaur. Plec.	a. m.	p. m.								
19	GALAȚI Rest. S.	1 45	4 00	4 25	19	GALAȚI BĂRBĂȘI Rest. S.	12 25	2 50	8 25	26	Berheci	5 50	5 35	15	Tutova	9 00	9 30	10 01							
		2 20	4 35	5 00				3 25	9 00	29	Ghidigeni	6 23	6 11	22	Ghidigeni	9 34	10 10	10 20							
		a. m.	a. m.	p. m.				a. m.	p. m.	36	Tutova	6 51	6 43	35	Berheci	9 57	10 20	10 20							
										51	BĂRLĂD Restaur. Sos.	7 08	7 03		TECUCIU Restaur. Sos.	10 26	10 46	10 46							
												a. m.	p. m.			40 55	11 15	11 15							
																a. m.	p. m.	p. m.							